

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem (...),
ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.”*

ŚW. JAN PAWEŁ II

*„Nauczanie jest nie tylko pracą, jedną z najcięższych, jest to przy tym sztuką wzniosłą i twórczą,
bo ma za zadanie stworzenie człowieka pełnego, doskonałego człowieka.”*

Kornel Makuszyński

Program opracowała komisja w składzie: Anna Zomkowska, Mariola Dorota Olszewska, Małgorzata Dobrowolska, Mirosława Dusza, Justyna Jakubiak, Agnieszka Lalak, Danuta Wiśniewska, Jolanta Zasina, Beata Żabińska.

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY REALIZOWANY W ROKU SZKOLNYM 2020/2021

WPROWADZENIE

Program wychowawczo-profilaktyczny uwzględnia wnioski z przeprowadzonej diagnozy potrzeb wychowawczych i środowiskowych społeczności szkolnej. Zawiera całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

WYCHOWANIE to **wspieranie dziecka w rozwoju** ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocnione i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży. Wychowanie młodego

pokolenia jest zadaniem **rodziny** i **szkoły**, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie **właściwych warunków wychowania**.

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do **wartości**.

PROFILAKTYKA Proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Program zawiera dwa rodzaje profilaktyki:

- pierwszorzędową – skierowaną do wszystkich uczniów i ich rodziców;
- drugorzędową – obejmującą uczniów już zdiagnozowanych.

Realizacja Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu.

Zaspokajając potrzeby, nauczyciele, a w szczególności wychowawcy rozwijają:

- sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach obcych, w tym występowanie przed publicznością;
- efektywne porozumiewanie się w różnych sytuacjach,
- prezentowanie własnego stanowiska z uwzględnieniem doświadczeń i poglądów innych ludzi;
- poszukiwanie, porządkowanie, krytyczną analizę oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
- gotowość do twórczej i naukowej aktywności uczniów oraz zaciekawienie ich otaczającym światem;
- kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki;
- rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;
- pracę w zespole i społeczną aktywność;
- aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas zajęć z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Program uwzględnia zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, w tym do realizacji na zajęciach z wychowawcą, oraz zadania wychowawcze w przedmiotach.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- przeprowadzone badania nt. sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku;
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania;
- problematykę edukacji dla bezpieczeństwa, w tym ratownictwo medyczne;
- ustalenie zakresu treści nauczania i liczby godzin zajęć poszczególnych przedmiotów, umożliwiających nauczycielom rozwijanie umiejętności pracy zespołowej uczniów, rozwiązywanie problemów i realizację projektów edukacyjnych;
- działania związane z miejscami ważnymi dla **pamięci narodowej**, formami upamiętniania postaci wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi;
- wzmacnianie poczucia **tożsamości narodowej**, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat;
- wychowanie dzieci i młodzieży w duchu **tolerancji** i **szacunku** dla drugiego człowieka;
- kształtowanie postawy **szacunku dla środowiska przyrodniczego**, w tym upowszechnianie wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywacji do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwijanie zainteresowania ekologią;

- kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, stosowania profilaktyki.

MISJA SZKOŁY:

Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dziecka oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzi różne wiadomości;
- człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego.

NAJWAŻNIEJSZE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji.

Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

Celem działalności Szkoły jest doprowadzenie do tego, aby uczniowie poprzez wiedzę, umiejętności i postawy społeczne zdobyte w procesie dydaktyczno- wychowawczym byli przygotowani do życia w warunkach współczesnego świata.

Uważamy, że najlepsze efekty osiągniemy poprzez integrację środowiska Nauczycieli- Uczniów- Rodziców. Współpraca pozwoli nam na kompleksowe działania i wpłynie na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Elementem niezbędnym i kluczowym w budowaniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły było ustalenie wartości najważniejszych dla naszej społeczności szkolnej.

Wartości, jakimi się kierujemy to: szacunek, uczciwość, zrozumienie, poczucie własnej godności i tolerancja. W pracy odwołujemy się do tradycji szkoły, a naszą dewizą jest życzliwość i otwartość.

UCZESTNICZY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY.

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec ucznia, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskują o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;

- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;

Uczniowie :

- przestrzegają Regulaminu Szkoły;
- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w wolontariacie.

Pedagog i psycholog szkolny:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

DIAGNOZA SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- ankiety skierowanej do uczniów, nauczycieli, rodziców oraz pracowników niepedagogicznych,
- spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- analiza dokumentacji szkolnej,
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- sprawozdań semestralnych opracowanych przez wychowawcę,
- analizy przypadku.

W wyniku diagnozy i ewaluacji Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki wyłoniono następujące obszary problemowe:

- brak motywacji do nauki- niskie potrzeby edukacyjne (*analiza ocen cząstkowych uczniów, spostrzeżenia nauczycieli*)
- niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń- uczeń (*spostrzeżenia wychowawców, pedagoga*),
- w niektórych przypadkach nieszanowane są przez uczniów normy społeczne, tym zachowania agresywne uczniów (*analiza dziennika lekcyjnego*),
- niska frekwencja uczestnictwa rodziców w spotkaniach ze specjalistami (*dokumentacja pedagoga*),
- w większym zakresie należy przedstawić uczniom zagadnienia związane z cyberprzemocą (*sprawozdania wychowawców, dokumentacja pedagoga*),
- rozszerzyć działania na rzecz profilaktyki uzależnień, przemocy, otyłości (*spostrzeżenia pedagoga, wychowawców, analiza ankiet*)

EFEKTY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

1. Uczeń otrzymuje wsparcie i rozwija się w różnych aspektach rozwoju intelektualnego, emocjonalnego, fizycznego i duchowego.
2. Uczeń wyraża potrzebę i chęć działania w grupie rówieśniczej i wykazuje współodpowiedzialność za działanie grupy.
3. Uczeń jest świadomy swoich praw i obowiązków, zna formy odmawiania innym i wie, do kogo może się zwrócić o pomoc.
4. Uczeń dostrzega wpływ innych osób na kształtowanie jego osobowości i drogi życiowej, potrafi to prawidłowo ocenić. Ma świadomość swoich wad i zalet.
5. Uczeń współtworzy wspólnotę nauczycieli i uczniów.
6. Uczeń zna zagrożenia związane z życiem w swoim środowisku, rozumie ograniczenia wynikające z jego wieku.
7. Uczeń rozumie wagę wyznaczania celów, potrafi je określić i dąży do ich osiągnięcia.
8. Uczeń wykorzystuje w praktyce umiejętności nabyte w programach profilaktycznych.
9. Uczeń uwrażliwia się i dostrzega potrzeby drugiego człowieka.
10. Uczeń potrafi właściwie zachować się w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.
11. Rodzice stosują zasady profilaktyki domowej. Coraz więcej rodziców jest przekonanych, że wychowanie, profilaktyka i współdziałanie ze szkołą - nauczycielami jest drogą do zapobiegania kryzysu w rodzinie.

ZADANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE SZKOŁY OKREŚLONE W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

1. Zdrowie – edukacja zdrowotna

Przedmiot klasa	Klasa	Wymagania szczegółowe. Uczeń:	Sposób realizacji/ odpowiedzialni	Dokumentacja
Dokumentacja	I-III	<ul style="list-style-type: none">✓ dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;✓ ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka;	nauczyciele klas I-III zgodne z wybranym	Dokumentacja szkolna

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; ✓ posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; ✓ reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; ✓ wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjedania ich w nadmiarze; ✓ przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; ✓ ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; ✓ ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka; 	programem nauczania	
Biologia	V-VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; ✓ uzasadnia konieczność ochrony przyrody; ✓ opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody; 	nauczyciele biologii	

Wychowanie fizyczne	IV	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; ✓ opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; ✓ opisuje zasady zdrowego odżywiania; ✓ przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; ✓ przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; 	nauczyciele wychowania fizycznego	
	V-VI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; 		
	VII-VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; ✓ omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; ✓ wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego ✓ odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; ✓ wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania; 		
WOS	VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; ✓ podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; 	nauczyciele WOS-u	

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ przedstawia różne formy zachowań asertywnych; 		
Przyroda	IV	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; ✓ doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; ✓ poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się; 	nauczyciele przyrody	
Edukacja dla bezpieczeństwa	VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; ✓ wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; ✓ omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; ✓ dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); ✓ wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; ✓ ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; 	nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa	

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.); 		
Technika	IV - VI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; ✓ kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu; 	nauczyciele techniki	
Wychowanie do życia w rodzinie	IV - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu; 	nauczyciele wychowania do życia w rodzinie	
Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym				
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uczy się dbałości o zdrowie - różnicowania pojęć: „człowiek zdrowy”, „człowiek chory”; ✓ uczy się przestrzegania zasad higieny - mycia rąk, mycia owoców i warzyw, korzystania z czystych naczyń itd.; ✓ uczy się dobierania produktów spożywczych do poszczególnych posiłków; ✓ poznaje i przestrzega zasad zdrowego trybu życia; ✓ uczy się dbałości o odpowiednią pozycję podczas pracy oraz dobre oświetlenie; rozumienie znaczenia snu oraz odpoczynku; ✓ rozumie konieczność przeprowadzania badań profilaktycznych - wizyta u lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa, ginekologa itp. ✓ uczy się określania własnych mocnych stron i trudności; 				

2. Relacje – kształtowanie postaw społecznych.

Przedmiot klasa	Klasa	Wymagania szczegółowe. Uczeń:	Sposób realizacji/ odpowiedzialni	Dokumentacja
Edukacja wczesnoszkolna,	I-III	<ul style="list-style-type: none">✓ identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;✓ przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;✓ -współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;✓ dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;✓ dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;✓ odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;✓ ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób - rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną - a także symbole tych wspólnot;✓ szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;✓ uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu;	nauczyciele klas I-III	Dokumentacja szkolna

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; ✓ wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; ✓ naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; ✓ przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem; 		
Informatyka	IV-VI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; ✓ identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; 	nauczyciele informatyki	Dokumentacja szkolna
	VII-VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy; 		
Wychowanie fizyczne	IV - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; ✓ pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; ✓ wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; 	nauczyciele wychowania fizycznego	Dokumentacja szkolna

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; ✓ omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; ✓ identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; ✓ wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; ✓ wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; ✓ współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; ✓ motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze); 		
WOS	VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ współpracuje z innymi - dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; ✓ wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; ✓ uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania); ✓ przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji - kształtowania swojego wizerunku; ✓ wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; 	nauczyciele WOS	Dokumentacja szkolna

		<p>uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; ✓ rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; ✓ przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy; 		
Przyroda	IV	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; ✓ doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole; 	nauczyciele przyrody	Dokumentacja szkolna
Biologia	VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; 	nauczyciele biologii	Dokumentacja szkolna
Wychowanie do życia w rodzinie	IV - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych; ✓ rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa; ✓ kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; ✓ bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, 	nauczyciele wychowania do życia w rodzinie	Dokumentacja szkolna

	stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;	
--	---	--

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym

- ✓ rozumie i nazywa relacje i więzi między członkami rodziny;
- ✓ przestrzega zasad panujących w rodzinie;
- ✓ przestrzega zasad panujących w klasie;
- ✓ przestrzega norm współżycia w grupie;
- ✓ uczy się współuczestnictwa i współpracy podczas zabawy i zajęć;
- ✓ poznaje sąsiadów, znajomych rodziny i ich role społeczne;
- ✓ poznaje i korzysta z miejsc użyteczności publicznej;
- ✓ poznaje organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami;
- ✓ przyswaja język i doskonali rozwój mowy;
- ✓ uczy się porozumiewania w formie dialogu; poznaje zasady prowadzenia rozmowy;
- ✓ uczy się komunikowania z zastosowaniem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji - AAC: gesty, mimika, zdjęcia, obrazy, znaki przestrzenno-dotykowe, symbole, pismo, urządzenia i oprogramowanie wspomagające komunikację (dla uczniów niekomunikujących się werbalnie lub ze znacznymi ograniczeniami w tym zakresie);
- ✓ bierze udział w wydarzeniach klasowych i szkolnych, także z zastosowaniem urządzeń głosowych - prostych komunikatorów, urządzeń wysokiej technologii;
- ✓ uczy się i doskonali wyrażanie własnego zdania;
- ✓ uczy się stosowania form grzecznościowych i komplementów w życiu codziennym;
- ✓ uczy się wyjaśniania swojego zachowania i mówienia o planach;

3.Kultura - wartości, normy i wzory zachowań

Przedmiot klasa	Klasa	Wymagania szczegółowe. Uczeń:	Sposób realizacji	Dokumentacja
Edukacja wczesnosko- lna,	I-III	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; ✓ szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; ✓ określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; ✓ odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; ✓ odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania; 	nauczyciele klas I-III	Dokumentacja szkolna
Język polski	IV - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; ✓ rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami; ✓ kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; 	nauczyciele języka polskiego	Dokumentacja szkolna

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; ✓ rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; ✓ rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; ✓ rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; ✓ kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; ✓ jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy; 		
Historia	IV	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje; 	nauczyciele historii odwiedzanie miejsc pamięci narodowej	Dokumentacja szkolna
Muzyka	IV - VII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; ✓ zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; ✓ zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także 	nauczyciele muzyki	Dokumentacja szkolna

		<p>śledzi wydarzenia artystyczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); ✓ angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; ✓ uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; ✓ stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców; 		
Plastyka	IV - VII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); ✓ zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”; 	nauczyciele plastyki	Dokumentacja szkolna
WOS	VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; ✓ podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; ✓ wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego 	nauczyciele WOS-u	

		<p>zamieszkiwania; przedstawia - za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej - prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; ✓ planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy; 		
Przyroda	IV	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu; 	nauczyciele przyrody	Dokumentacja szkolna
Geografia	IV - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; ✓ przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; ✓ rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; ✓ ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); ✓ kształtuje pozytywne - emocjonalne i duchowe - więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; 	nauczyciele geografii	Dokumentacja szkolna

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno--kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; ✓ przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości; 		
Informatyka	VII - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; ✓ postępuje etycznie w pracy z informacjami; 	nauczyciele informatyki	Dokumentacja szkolna
Wychowanie do życia w rodzinie	IV - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie; 	nauczyciele wychowania do życia w rodzinie	Dokumentacja szkolna

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym

- ✓ bierze udział w świętach i tradycjach rodzinnych;
- ✓ przestrzega kultury życia codziennego;
- ✓ uczy się korzystania z ośrodków i instytucji kultury;
- ✓ uczy się właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty itp.);

4. Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Przedmiot klasa	Klasa	Wymagania szczegółowe. Uczeń:	Sposób realizacji	Dokumentacja
Edukacja wczesnoszkolna	I-III	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; ✓ rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa ✓ w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; ✓ stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; ✓ ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; ✓ stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; ✓ rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet; 	nauczyciele klas I-III	Dokumentacja szkolna

Informatyka	IV-VI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; ✓ przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie; ✓ posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; ✓ uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; ✓ wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; ✓ stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; 	nauczyciele informatyki	
	IV	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, ✓ pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich; 		
Wychowanie fizyczne	V - VI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; ✓ wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; 	nauczyciele wychowania fizycznego; pogadanki i prelekcje na temat higienicznego trybu życia.	Dokumentacja szkolna
	VII - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; ✓ wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; ✓ wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu; 		

WOS	VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; ✓ przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; ✓ wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; ✓ przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami; 	nauczyciele WOS-u	Dokumentacja szkolna
Technika	IV - VI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; ✓ analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia); 	nauczyciele techniki	Dokumentacja szkolna
Edukacja dla bezpieczeństwa	kl. VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); ✓ wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych; 	nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa	Dokumentacja szkolna
Wychowanie do życia w rodzinie	kl. IV - VIII	<ul style="list-style-type: none"> ✓ świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany; 	nauczyciele wychowania do życia w rodzinie	Dokumentacja szkolna

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i umiarkowanym

- ✓ uczy się dostrzegania czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu (w tym także zagrożeń ze strony innych osób, używania alkoholu, środków odurzających);
- ✓ uczy się i doskonali umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych);
- ✓ poznaje odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludzi (Straż Pożarna, Policja, Straż Miejska);
- ✓ poznaje i korzysta z ważnych numerów alarmowych;
- ✓ uczy się zachowania bliskości i dystansu w relacjach z innymi ludźmi;
- ✓ uczy się prawidłowego zachowywania się w środkach komunikacji;
- ✓ poznaje nietypowe i nagłe sytuacje, które mogą się zdarzyć w domu, szkole, na ulicy, w innych miejscach;
- ✓ uczy się przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania się różnymi urządzeniami w domu i w szkole;
- ✓ uczy się rozpoznawania i rozumienia znaków drogowych, symboli, oznaczeń w różnych miejscach itp.

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I-III

Obszar	Zadania - klasy I - III	Sposób realizacji/ odpowiedzialni	Dokumentacja/ termin
Zdrowie edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; 	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>„Tydzień zdrowia” nauczyciele zgodnie z kalendarzem imprez</i></p>	<p>cały rok</p> <p><i>kwiecień</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki. 	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	dzienniki elektroniczne/ cały rok
Relacje kształtowanie postaw społecznych	-	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>„Czytam z klasą - lekturki spod chmurki”</i></p> <p><i>Ogólnopolski konkurs Z poprawną polszczyzną na co dzień”</i> <i>Kwadrans z bajką.</i></p>	cały rok
	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; 		cały rok

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych;</i> • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów. 	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	dzienniki elektroniczne/ cały rok
Kultura - wartości, normy, wzory zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się; 	pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy,	cały rok

	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od 	<p>imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p>Narodowe Czytanie</p> <p><i>„Korneliada”, czyli cała szkoła czyta Makuszyńskiego</i></p> <p><i>„Cukierki” program profilaktyczny</i></p> <p><i>„Olimpusek” – ogólnopolska olimpiada z języka angielskiego</i></p> <p><i>Patriotyczna wystawa dla uczniów klas I – III</i></p> <p><i>Spotkanie z poezją patriotyczną „Dawnej Polski”</i></p>	<p></p> <p><i>wrzesień</i></p> <p><i>luty</i></p> <p><i>cały rok</i></p> <p><i>marzec</i></p> <p><i>listopad</i></p> <p><i>listopad</i></p>
--	--	---	---

	<p>religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; 	<p>„Noc bibliotek” – klimat na czytanie</p> <p>Święto patrona szkoły</p> <p>konkurs: „My też mamy talent”- rozstrzygnięcie VI edycji konkursu powiatowego</p> <p>Dzień Pluszowego Misia Szkolna Liga</p> <p>Zadaniowa – konkurs dla klas II</p>	<p>październik</p> <p>październik</p> <p>listopad</p> <p>listopad</p> <p>maj</p>
--	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. 	<p><i>„Ponad Barrierami” – powiatowy konkurs plastyczno-literacki</i></p> <p><i>Dzień skarpetek nie do pary – Światowy Dzień Zespołu Downa</i></p> <p><i>„Zaświeć na niebiesko” – Światowy Dzień Świadomości Autyzmu</i></p> <p><i>Akcja informacyjna dotycząca osób z niepełnosprawnością</i></p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p><i>marzec</i></p> <p><i>marzec</i></p> <p><i>kwiecień</i></p> <p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
<p>Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; 	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p><i>cały rok</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów; przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach; 	<p>Realizacja wybranych programów profilaktycznych przy współdziale Działu Profilaktyki mieszczącego się w Urzędzie Miasta w Mławie.</p> <p><i>Program profilaktyczny „Cukierki”</i></p> <p><i>Konkurs profilaktyczny dla uczniów klas III „Świecę przykładem”</i></p>	<p>cały rok</p> <p><i>marzec</i></p>
--	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none">• przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;• kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	dzienniki elektroniczne cały rok
--	--	---	--

**TREŚCI WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI PODCZAS
GODZIN DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY W KLASACH IV-VIII**

Obszar	Klasa	Zadania	Sposób realizacji/ Odpowiedzialni	Dokumentacja/ Termin
Zdrowie - edukacja zdrowotna	IV	<p>Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu. Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.</p> <p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>Konkurs profilaktyczny „Odporność na co dzień”</i></p> <p><i>Tydzień zdrowia dla klas IV – VIII – prezentacje multimedialne</i></p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p>cały rok</p> <p><i>listopad</i></p> <p><i>kwiecień</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	V	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywiają.</p> <p>Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy</p>	<p>cały rok</p>

		<p>prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	VI	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p>cały rok</p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	VII	<p>Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p>

		<p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	dzienniki elektroniczne/ cały rok
	VIII	<p>Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania - charakteryzujące się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p> <p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>

<p>Relacje kształtowanie postaw społecznych</p>	<p>IV</p>	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>Z poprawną ortografią – konkurs ortograficzny</i></p> <p><i>Konkurs leksykalno-gramatyczny z języka angielskiego</i></p> <p><i>EDI Panda – ogólnopolski konkurs języka angielskiego</i></p> <p><i>Ogólnopolski konkurs polonistyczny „Z poprawną polszczyzną na codzień”</i></p> <p><i>Ogólnopolska olimpiada z języka polskiego „Olimpus”</i></p> <p><i>Międzynarodowy konkurs matematyczny „Kangur”</i></p> <p>działania według harmonogramu Szkolnego</p>	<p>cały rok</p> <p><i>październik</i></p> <p><i>listopad</i></p> <p><i>marzec</i></p> <p><i>listopad</i></p> <p><i>styczeń</i></p> <p><i>marzec</i></p>
--	-----------	---	--	---

	<p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p> <p><i>Wspieranie dzieci z deficytami rozwojowymi, z problemami emocjonalnymi (z uwzględnieniem ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych).</i></p> <p><i>Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów.</i></p>	<p>Koła Wolontariatu</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p><i>cały rok</i></p> <p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
V	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji.</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p>

		<p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p> <p><i>Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów.</i></p>	<p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	VI	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy.</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p> <p><i>Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności</i></p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p> <p><i>cały rok</i></p>

		<i>uczniów.</i>	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	dzienniki elektroniczne/ cały rok
	VII	Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>Z poprawną ortografią – konkurs ortograficzny</i></p> <p><i>Konkurs leksykalno- gramatyczny z języka angielskiego</i></p> <p><i>Międzyklasowy konkurs języka niemieckiego</i></p> <p><i>Ogólnopolski konkurs polonistyczny „Z poprawną polszczyzną na co dzień”</i></p> <p><i>Ogólnopolski konkurs polonistyczny „Z poprawną ortografią na co dzień”</i></p>	<p>cały rok</p> <p><i>październik</i></p> <p><i>listopad</i></p> <p><i>maj</i></p> <p><i>cały rok</i></p> <p><i>cały rok</i></p>

		<p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p> <p><i>Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów.</i></p>	<p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	VIII	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p>

		<p>stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p> <p><i>Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów.</i></p>	<p><i>Z poprawną ortografią – konkurs ortograficzny</i></p> <p><i>Konkurs leksykalno-gramatyczny z języka angielskiego</i></p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p><i>cały rok</i></p> <p><i>cały rok</i></p> <p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
Kultura wartości, normy, wzory zachowań	IV	<p>Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.</p> <p>Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p> <p>Doskonalenie umiejętność tworzenia dłuższych wypowiedzi</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p>

		<p>pisemnych poprawnych pod względem językowym i ortograficznym.</p> <p><i>Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.</i></p>	<p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	V	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>Konkurs: „My też mamy talent”- rozstrzygnięcie VI edycji konkursu powiatowego</i></p>	<p>cały rok</p> <p><i>listopad</i></p>

		<i>Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.</i>	wychowawcy, specjaliści	nauczyciele, dzienniki elektroniczne/ cały rok
	VI	<p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p> <p><i>Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.</i></p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>Narodowe Czytanie</i></p> <p>wychowawcy, specjaliści</p>	<p>cały rok</p> <p>wrzesień</p> <p><i>cały rok</i> dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	VII		<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne,</p>	cały rok

		<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p> <p>Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.</p>	<p>konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p>Organizacja patriotycznego wieczoru filmowego.</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p><i>listopad</i></p> <p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	VIII	<p>Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p>

		<p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p> <p><i>Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.</i></p>	<p>działania według harmonogramu Szkolnego Koła Wolontariatu</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
Bezpieczeństwo profilaktyka zachowań ryzykownych, problemowych	IV	<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.</p> <p>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p> <p>Przeprowadzanie pogadarek na temat skutecznych form uczenia się i o indywidualizacji w procesie nauczania (np. na lekcjach</p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p>

		<p>wychowawczych we współpracy z psychologiem czy pedagogiem).</p> <p><i>Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.</i></p>	<p>„Bezpieczni w sieci” – konkurs powiatowy cykl lekcji informatycznych</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p>cały rok</p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
	V	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu - podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.</p> <p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p><i>Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów</i></p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>Młodzież zapobiega pożarom Bezpieczeństwo w ruchu drogowym</i></p> <p>„Bezpieczni w sieci” – konkurs powiatowy.</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok wrzesień- październik</p> <p>cały rok</p>

		<i>cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.</i>	wychowawcy, specjaliści	nauczyciele, cały rok	dzienniki elektroniczne/ cały rok
	VI	<p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p> <p><i>Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.</i></p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>		<p>cały rok</p> <p><i>„Bezpieczni w sieci” – konkurs powiatowy</i></p> <p>cały rok</p>

			wychowawcy, specjaliści	nauczyciele, specjaliści	dzienniki elektroniczne/ cały rok
	VII	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p> <p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p> <p><i>Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.</i></p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p>	<p>cały rok</p>	<p>cały rok</p>
			wychowawcy, specjaliści	nauczyciele, specjaliści	dzienniki elektroniczne/ cały rok

	VIII	<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p> <p>Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych - określanie alternatywnych rozwiązań problemu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu - podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p><i>Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.</i></p>	<p>pogadanki, udział w apelach, uroczystościach szkolnych, zajęcia edukacyjne, konkursy, imprezy okolicznościowe, projekty edukacyjne, ćwiczenia praktyczne</p> <p><i>„Bezpieczni w sieci” – konkurs powiatowy</i></p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>	<p>cały rok</p> <p><i>cały rok</i></p> <p>dzienniki elektroniczne/ cały rok</p>
--	------	---	--	---

Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo- profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach,
- *Narzędzia ewaluacji:*
- ankieta,
- obserwacja,
- analiza dokumentacji szkolnej,

Kryteria efektywności

Uczeń:

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są podatni oddziaływaniom tego programu.

Nauczyciele:

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy.

Rodzice:

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W naszej szkole pamiętamy o tym, że uczniowie/ dzieci przedszkolne:

- otrzymują dość zachęty, aby uczyły się śmiałości,
- w pełni aprobowani uczą się lubić się samych siebie,
- często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele,
- wychowani są w poczuciu bezpieczeństwa, uczą się ufać sobie i innym,
- otaczani rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość,
- dzieci, które mają trudności w nauce, potrzebują naszego zrozumienia, wsparcia.